

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 16664

гр. София, 18.04.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 48 СЪСТАВ, в закрито заседание на осемнадесети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ИВЕЛИНА М. С.А

като разглежда докладваното от ИВЕЛИНА М. С.А Гражданско дело № 20231110157972 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Ищецът Е. В. С. е предявил срещу „А.Т.Е.Г.” АД иск с правно основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 22 ЗПК, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК за прогласяване за недействителен на Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г., сключен между страните, евентуално за прогласяване нищожността на клаузата на чл. 5.6., раздел V от договора, предвиждаща заплащане на неустойка при липса на обезпечение, поради противоречие със закона – чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД и като неравноправна, а под условие на евентуалност - на основание чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД - поради противоречие с добрите нрави.

В исковата молба се твърди, че между страните бил сключен Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г., въз основа на който на ищеца била предоставена сума в общ размер от 1000 лв., със задължение да я върне на 12 месечни вноски, при размер на възнаградителната лихва по договора от 40.55 %, годишен процент на разходите от 49.00 % и обща сума на плащанията по договора – 1233 лв. Поддържа, че съобразно договорната клауза на чл. 5, раздел V от договора ищецът дължал неустойка в случай, че не предостави обезпечение съгласно реда и условията, предвидени в чл. 5 от договора – две физически лица, които да отговорят на посочени в договора условия или банкова гаранция. Ищецът твърди, че в погасителния план, неразделна част от договора, е посочено, че неустойката в случай на непредоставяне на обезпечение е в размер на 1080 лв. – съгласно чл. 10 от Приложение № 1, като същата се заплаща разсрочено с месечните погасителни вноски. Твърди, че поради неизпълнение на посоченото задължение да предостави обезпечение му е начислена неустойка в размер на 1080 лв., с което общото задължение възлизало на сумата от 2313,36 лв. Твърди, че е извършил плащания по договора в периода от 04.07.2021 г. до 31.07.2022 г. в общ размер на 748,78 лв.

Ищецът счита, че договорът за потребителски кредит е недействителен поради нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 ГПК, тъй като посоченият в договора ГПР не отразява действителния такъв, в който следва да се включи и неустойката за непредоставяне на

обезпечение. По този начин потребителят е поставен в невъзможност да се запознае с икономическите последици от сключването на договора и да вземе информирано решение за сключването му, поради което счита договора за недействителен – чл. 22 ЗПК. Излага и доводи, че клаузата на чл. 5.6, раздел V от договора е нищожна поради противоречие с присъщите за неустойката функции. Поставените по договора изисквания към поръчителя създавали условия ищецът да не може да изпълни задължението си, така и предвиденият срок за предоставяне на обезпечение бил кратък за изпълнение. Счита, че клаузата на чл. 5 е и неравнопоставена, на основание чл. 143, ал. 2, т. 19 и т. 20 ЗЗП. Освен това поддържа, че с неустойката се нарушава изискването кредиторът предварително да оцени платежоспособността на длъжника по смисъла на чл. 16 ЗПК. В случая включването на клаузата за обезпечаване на задължението по кредита на практика прехвърля риска от неизпълнение на задължението на кредитора за предварителна оценка на кредитоспособността на длъжника върху последния и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията му. Излага подробни доводи, че така уговорената неустойка противоречи на добрите нрави, че се достига до значителна нееквивалентност на насрещните престации, както и че цели заобикаляне на закона и неоснователно обогатяване за кредитора. Счита, че клаузата за неустойка е нищожна и поради това, че преследва забранена от закона цел – да се присъди още една възнаградителна лихва, съответно да бъде заобиколен чл. 19, ал. 4 ЗПК. В тази връзка твърди, че целта на неустоечната клауза е да създаде за потребителя задължение за допълнително плащане в полза на кредитора, което се явява разход, пряко свързан с договора за кредит – допълнително възнаграждение, дължимо наред и едновременно с погасителните вноски по заема, което вземане следва да се включи при изчисляване на ГПР. Искането към съда е да се признае за установено, че договорът за кредит е недействителен, евентуално че оспорената клауза от договора е нищожна на наведените основания.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника, който оспорва исковете като неоснователни. Признава наличието на облигационно правоотношение по Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г. с посочените в исковата молба параметри. По същество заявява, че договорът не е недействителен на сочените в исковата молба основания, счита, че вземането за неустойка обезпечава неизпълнение на задължение на потребителя и не следва да се включва в ГПР. Освен това, неустойката се начислява само за времето на неизпълнение на задължението, което обезпечава – предоставяне на обезпечение, като размерът ѝ е съразмерен на обезпечителната и обезщетителната функции на неустойката, предвид, че се касае за високо рисков паричен заем. Оспорва клаузите от договора да не са уговорени индивидуално, съответно да са неравнопоставени. Счита, че не е налице нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Поддържа, че обстоятелството дали неустойката следва да бъде включена в ГПР е въпрос, относим към действителността на тази клауза, а не на договора за кредит като цяло – чл. 19, ал. 5 ЗПК. Поради изложеното моли за отхвърляне на исковете и за присъждане на разноски.

В срока за отговор на исковата молба, ответникът е предявил насрещни искове с

правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 6 ЗПФУР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за осъждане на Е. В. С. да заплати сумата от 484,22 лв. - непогасена главница по Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на иска до окончателно изплащане на задължението и сумата от 86,17 лв. - лихва за забава за периода от 08.06.2022 г. до 20.12.2023 г., и евентуален иск с правно основание чл. 23 ЗПК за осъждане на Е. В. С. да заплати сумата от 251,22 лв., представляваща остатъка от чистата стойност на кредита.

В насрещната искова молба се твърди, че между страните бил сключен Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г., по силата на който ищецът бил предоставил заем на ответника в размер на 1000 лв., със срок да издължаване от 12 месеца, като договорът бил сключен от разстояние при спазване изискванията на ЗПФУР. Твърди, че на 07.06.2021 г. заемната сума е преведена на кредитополучателя. Поддържа, че ответникът по насрещните искове извършил плащания, но останали неплатени 484,22 лв., като задължението му станало изискуемо изцяло на 07.06.2022 г., като от деня, следващ тази дата ответникът е и в забава. Евентуално моли в случай, че договорът за кредит бъде обявен за недействителен, на кредитора да бъде присъдена неплатената главница по договора. Претендира разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на насрещната искова молба. Ответникът поддържа, че е налице недействителност на целия договор за кредит, като излага, че не отговоря на изискванията ЗПК. Поддържа, че било нарушено изискването на разпоредбата на 11, ал. 1, т. 9 и т. 10, вр. чл. 22 ЗПК, тъй като не бил налице съществен елемент от изискуемото договорно съдържание, доколкото липсвала ясно разписана методика на формиране на ГПР - относно включените в същия компоненти и как се формира посоченият в договора ГПР, така и в определеният ГПР не е включена неустойката за непредоставяне на обезпечение, а с прибавяне на същата ще бъде нарушено императивното изискване на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Поддържа, че договорът бил нищожен на основание чл. 22 ЗПК, вр. чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД - поради противоречие с императивни правни норми - чл. 11, ал. 1, т. 9 и т. 10 ЗПК. Намира, че се дължало връщане единствено на предоставената в заем сума /1000 лв./, при съобразяване на извършените по договора плащания /748,78 лв./, или сумата от 251,22 лв., в която връзка не оспорва предявения евентуален насрещен иск.

Съдът счита, че следва да съобщи проекта на доклада по делото на страните по реда на чл. 140, ал. 3 ГПК:

ИЗГОТВЯ СЛЕДНИЯ ПРОЕКТО - ДОКЛАД ПО ДЕЛОТО:

1. Правна квалификация:

Предявени са: иск с правно основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 22 ЗПК, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК за прогласяване за недействителен на Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г., сключен между страните, евентуално за прогласяване нищожността на клаузата на чл. 5.6., раздел V от договора, предвиждаща заплащане на неустойка при липса на обезпечение, поради противоречие със закона – чл. 26, ал. 1, пр. 1

33Д и като неравноправна – чл. 146 ЗЗП, а под условие на евентуалност - на основание чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД - поради противоречие с добрите нрави; насрещни осъдителни иски с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 6 ЗПФУР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД и евентуален осъдителен иск с правно основание чл. 23 ЗПК.

2. Разпределение на доказателствената тежест:

В доказателствена тежест на ищеца по исковете с правно основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 3 ЗЗД е да докаже сключването на процесния договор за потребителски кредит с посоченото в исквата молба съдържание, включително на оспорената неустоечна клауза, предвиждаща заплащане на неустойка в сочения размер при непредоставяне на обезпечение (безспорно), както и че договорът, евентуално клаузата за неустойка са недействителни на посочените основания – поради противоречие на императивна законова разпоредба или на добрите нрави. В тежест на ответника е да установи, че договорът съдържа всички необходими реквизити според изискванията на ЗПК и отговаря на императивните правни норми, както и че клаузите на договора са уговорени индивидуално.

По насрещните иски с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 6 ЗПФУР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, евентуално чл. 23 ЗПК в доказателствена тежест на ищеца е да докаже: наличието на облигационно правоотношение с ответника по договор за потребителски кредит от разстояние (безспорно), че е получил съгласието на ответника за сключване на договора с обективизирана от него воля за предоставяне на заемната сума, по което същата е предадена на заемополучателя (безспорно), уговорения падеж на връщане, изискуемостта на вземането (безспорно); наличието на главен дълг и изпадането на ответника в забава, както и размера на обезщетението за забава.

При установяване на тези факти, в тежест на ответника е да установи погасяване на вземанията.

С оглед възраженията на ответника в отговора на насрещния иск – в тежест на ищец по насрещния иск е да докаже, че са спазени изискванията по посочване на действителния ГПР, съответно че са спазени изискванията на чл.11, ал.1, т. 9 и т.10 ЗПК.

3. Безспорни обстоятелства и такива, които не се нуждаят от доказване:

Отделя за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че между страните е сключен Договор за потребителски кредит № 420537 от 07.06.2021 г. със соченото от страните съдържание, по силата на който „А.Т.Е.Г.“ АД е отпуснало заем в размер на 1000 лв., сключен за срок от 12 месеца, че сумата е усвоена от Е. В. С., както и че част от съдържанието на договора е клауза по чл. 5.6, раздел V от договора, предвиждаща заплащане на неустойка в размер на 1080,36 лв. при непредоставяне на обезпечение.

4. По доказателствените искания на страните:

Съдът намира, че следва да приеме представените към исквата молба, отговора на исквата молба и насрещния иск писмени доказателства, тъй като са допустими, относими и необходими за разрешаването на правния спор - предмет на делото.

Съдът приканва страните към постигане на спогодба, като им разяснява, че ако

използват способите за медиация по Закона за медиацията ще направят по-малко разноси по производството, като ще уредят по-бързо правния спор, предмет на настоящото съдебно производство. До спогодба може да се достигне и по време на процеса, като съдът може да я одобри ако не противоречи на закона или добрите нрави, като с определение прекрати съдебното производство.

По изложените съображения и на основание чл. 140, ал. 1 ГПК Софийски районен съд

ОПРЕДЕЛИ:

НАСРОЧВА открито съдебно заседание по делото на **22.05.2024 г. от 09:30 ч.**, за която дата и час страните да бъдат призовани, като им указва, че най-късно до първото по делото заседание могат да вземат становище във връзка с дадените указания и доклада по делото, като предприемат съответните процесуални действия в тази връзка.

УКАЗВА на „А.Т.Е.Г.“ АД е срок до откритото съдебно заседание изрично да заяви дали оспорва извършеното от Е. В. С. плащане по договор за потребителски кредит в размер на общо 748,78 лв., като при липса на отговор съдът ще приеме, че плащането не се оспорва и ще отдели това обстоятелство като безспорно между страните и ненуждащо се от доказване.

ОБЯВЯВА на страните проекта за доклад по делото, съобразно мотивната част на настоящото определение.

ПРИЕМА всички приложени към исковата молба, отговора на исковата молба и насрещния иск писмени доказателства.

ПРИКАНВА СТРАНИТЕ към спогодба за уреждане окончателно на правния спор, предмет на делото.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕПИС от настоящото определение да се връчи на страните, на ищеца Е. В. С. – да се връчи препис от отговора на исковата молба на „А.Т.Е.Г.“ АД, на „А.Т.Е.Г.“ АД – да се връчи и препис от отговора на насрещна искова молба, подаден от Е. В. С..

Съдия при Софийски районен съд: _____